

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לא.

עין משפט נר מצוה

א מ"י פ"ג מהל' גניבה
הלכה ב:
יא ב ג מ"י סס טו"ש"ע
ח"מ סימן שנה:
יב ד ה מ"י פ"ג מהל'
שבת הלכה יב:

תוספות ר"ד

א"ר אבין הוורק חץ
מתחילת ד' לסוף ד' וקורע
שיראין בהליכתו פטור
שעקירה צורך הנחה היא.
פי' ומהיהא שעתא אתחילה
לה מלאכה והלכך אע"ג
דחוב סמון מקמי הנחה
אתיא ליה פטור הואיל (ל)
וכן עקיר להנחה אתיא
לה מיתה ותשלומין באין
באחד ולא תימא תשלומין
קריא למיתה: תניא הגונב
כיס בשבת חייב. פי'
חייב בתשלומין אע"פ
שנהרג שכבר נתחייב
בגניבה קודם שיכוד ליד
איסור שבת פי' דמשעה
דאגבהה קניא שהגבהה
קריא בכ"מ אפילו ברה"ר.
ופי' אף להתחייב באונסים
מתחייב בנפשו לא היו
עד דמפיק ליה היה
מגרר ויוצא פירוש שלא
הגביהו ברשות הבעלים
ולא קנאה אלא בהוצאה
סודר ומורה מוקי לה
בגון דשרייה בבורא שאין
הכיס בעין שאם הוא
בעין אי' לזכות בו אלא
בעל הכיס בא ונטלו.

א) נראה דל' הואיל דהא
דקא עקיר להנחה תמילא לה
הי מה מיתה ותשלומין וכו'.

והוא שהדליק את הגדיש בצבת פטור מפני שידון צנפשו והיינו מיתה
לזה משום שבת ותשלומין לזה משום גדיש אלא על כרחך חשיב מיתה
ותשלומין לאחד ואילו ולא מתחייב מיתה בשביל אדם אלא לשמים וה"ג
אכילת תרומה וקריעת שיראין היו מיתה ותשלומין לאחד ור"י ראה
לישצב פי' הקונט' דחשיב הכא מיתה
לזה ותשלומין לזה לפי שהן ב' מעשים
אכילת תרומה וקריעת שיראין וכן
פלוני צא על צמו של פלוני הס' ב'
עדות שהיו יכולין להעיד עליו צלא
הצת ועל הצת צלא עליו פלוני צא
על נערה המאורסה פלונית זימנה
אצל מדליק גדיש הכל צא על מעשה
אחד ולכן חשיב מיתה ותשלומין לאחד
ואין נראה לרשב"א דהא אמר רב
יוסף צפ"ק דסנהדרין (דף ט: ושם)
הציא הצעל עדים שזימנה והציא
האז עדים והזימום לעדי הצעל עדי
הצעל נהרגים ואין משלמין ממון חזר
והציא הצעל עדים והזימום לעדי
האז עדי האז נהרגין ומשלמין ממון
ממון לזה פירוש צעל שריו להפקידו
כמוצוה ונפשות לעדים והתם על
הזמנה אחת צא להם הכל ונראה לר"ת
דצא דוקא גבי עדים וזמנים אית
ליה דממון לזה ונפשות לזה חייב
משום דזעינן שתתקיים הוצאה כלפי
כל אחד ומיהו ממון ונפשות צד
גבול פטור כיון דמתקיים צו קלם
הזמנה אצל צעלמא מודה רבא דממון
לזה ונפשות לזה פטור דהא גדי סמוך
לו ועצד כפות לו דתנן פטור ומוקמינן
בפרק כ"ל דהרגל (ב"ק דף כג: ושם)
בגדי דחד ועצדל דחד ועד דרעא
גופיה אית ליה בפרק בן סורר ומורה
(סנהדרין דף עז.) דרודף ששבר כלים
צין של נרדף צין של כל אדם פטור
אע"ג דהוי מיתה לנרדף ותשלומין
לצעל הכלים ומיהו התם גבי רודף
רצה גרם כדמוכח בהגחל בתרא (ב"ק
דף ק"א: ושם) צפ"ק דסנהדרין (דף יז: הוי
רעא ועוד אומר ר"ת דע"כ לכת' מיתה
לזה ותשלומין לזה פטור דהא
קיס ליה דדרבה מיניה דפטור נפקא לן

מלא יהיה אסון וגו' והתם הוי מיתה לאשה ותשלומין לצעל שהולדות שלו ואומר ר"י דאיהו ראייה דהתם כיון שהולדות הן בגוף האשה
חשיב מיתה ותשלומין לאחד מדע דצפרק בן סורר ומורה (שם דף עז.) צעי לחייב כשאין אסון כשאהי אף ע"ג דניתן להצינו צנפשו
דצנפשו שצמיתה הכתוב מדבר משום דהוי מיתה לזה שרצה להורגו ותשלומין לצעל ואפי' הכי כשיש אסון פטור והיינו משום דחשיב
מיתה ותשלומין לאחד לפי שהן בגוף האשה דכפרישית ור"צ"א אומר דצכל מקום מיתה לזה ותשלומין לזה חייב ועצד כפות לו ורודף שאני
דניתן להצינו לכל אדם ויחיד מיתה לזה העוד ולצעל הכלים ולהכי חשיב מיתה ותשלומין לאחד ואע"ג דמעיקרא בפרק
בן סורר (ג"ז סז) חשיב רודף מיתה לזה ותשלומין לזה לפי המסקנא דקאמר אלא לא שנה חזר צו מאותה סברה וה"פ אלא לא שנה משום
דהוי מיתה ותשלומין לאחד והכא חשיב מיתה ותשלומין לאחד כמו במדליק גדיש: **שעקירה** צורך הנחה היא. קשה דאמרין
במרוצה (ב"ק דף ע:.) גבי גנב ומכר צבת דפטור כגון דלמר ליה זרוק גניבותין לחזרי וסיקני לי חזרי גניבותין ופריך מבי מטי לאויר
חזירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת לא הוי עד שנתנו ומאי פריך והא עקירה צורך הנחה היא כדאמר הכא ופריש' אמי שפיר
דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבהה ואפי' קאמר רב מנאך ממש בצינאין (גיטין דף כג: ושם) ולא קא מפטור משום דקיס ליה דצרכה
מיניה דרדבי ירמיה דמשעת הגבהה קונה ומתחייב צנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה לית ליה דהגבהה צורך ניסוך היא
וה"ה דלית ליה דעקירה צורך הנחה היא ולא הוי מפליג צין מצי לאהדורי ללא מצי לאהדורי מדע ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה
אמאי נקט רבי אצין ורק חן ליקנות מעביר אלא ודאי כי הדדי ניהו ומאן דפליג אמעביר פליג נמי אזורק ואליבא דרבי ירמיה פריך
במרוצה (ב"ק דף ע: ושם) אצל אס אפשר לניסוך בלא הגבהה לא פליג רבי ירמיה אדרבי אצין ובהגחל בתרא (שם דף ק"א.) משמע
קלם דרבי ירמיה פליג אדרבי אצין גבי חזרו לומר אף המנסך דקאמר התם מעיקרא סבור דרדבי אצין ולצסוף סבור דרדבי ירמיה
[ומיהו י' לדחות דמעיקרא סבור דדמיה לדרבי אצין ולצסוף סבור דדמיה לרבי ירמיה]: **דאי** בעי גחין ואבי"ר. פי' צקונט' למטה
מג' דלא הויה הגבהה וקשה לר"י דמה שייך הגבהה דצבר שהוא תופס צידו או צפיו דונתן צידה אמר רחמנא ואמרין בגיטין (דף עט.)
זרק לתוך קלתה מגורשת קשורה אע"פ שאינה תלויה אע"ג דמיירי צרשות הצעל ואפי' מאן דצעי התם תלויה אינו מנריך שתהא גבוה
ג' אלא נראה לר"י דה"פ דאי צעי גחין ואכיל אס הוא צראש קנה יכול הוא לשחות ולתוחבה עד בית צליעתו אע"ג דצחק אכילה
לנו עושה כן והויה הגבהה זו לצורך אכילה מ"מ הואיל ויכול להתחייב בלא הגבהה לאו צורך אכילה היא וה"ה דלממר דאפשר
לאכילה בלא הגבהה כגון אס תחצה לו תצירו: **הכא** נמי ניבא הגבהה צורך הוצאה היא. ללישנא דאי צעי לאהדורי לא מצי מיהדר
א לא פריך מידי אצל ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה פריך דהכא נמי אי אפשר להנחה בלא הגבהה אע"ג דאפשר בגרייה כן
לי עקירה זו כמו עקירה אחרת דמ"מ האיסור מתחיל משעת הגבהה דאס היה אחר עושה עקירה לא היה מתחייב בהנחה נמצא
עקירה גורמת החיוב ועד שעת הנחה מושך החיוב: **ניבא** הגבהה צורך הוצאה היא. תימה לפר"ת דהגבהה קונה פחות משלשה טפחים
מ' מאי פריך והא כיון דקנאה קודם התחלת העקירה דעקירה לא הויה עד שיגביה שלשה דלמטה משלשה הוי כלצוד כדאמרין בהמוציא
(שבת דף פ: ושם) העביר חצי גרוגרת דרך עליה חייב ואם כן דין הוא שיתחייב כמו לכן עוזי דאמר מהלך כעומד דמי דחייב לפי
שקנאה קודם שהתחיל העקירה ואומר רשב"א דמשעת ר"ת צעל ענין גונב כיס אפילו מונח על גבי מקל שהוא גבוה שלשה טפחים
שצא הקנין והעקירה צבת אחת: **שהגביהו** ע"פ מנת להצניעו ונבדל דהוציא. ואם תאמר וכיון דסלקא דעמיה השתא
דמיחייב אהן הוואה אס כן הרעא קושיא לדומקין לצורך הוואה היא ויש לומר דסלקא דעתין הא דנמלך והואילוי הוי עקירה שניה:

מהלך

וקרע שיראים. צשעה שצולעה ואע"ג דמיתה לאו משום ממונה דניח
אמאי ליה מיפטור וסבירא ליה לרב אשי מיתה לזה ותשלומין לזה
פטור: **שעקירה צורך הנחה היא.** הלכך אע"ג דחייב ממון מקמי
הנחה אמאי ליה פטור הואיל וצין עקירה והנחה אמאי ליה מיתה
ותשלומין צאין כלאחד שעקירה צורך
הנחה היא ומהיהא שעתא אתחילה לה
מלאכה: **דאי צעי גחין.** למטה מג'
טפחים ואכיל וצציר מג' לאו הגבהה
היא: **לא מצי לאהדורה.** משזרק את
החץ הלכך משעת עקירה סופו
לקרוע לו שיראין: **הכא מצי מהדר**
ליה. הלכך לא אמר' משעת הגבהה
אתחילה לה אכילה: **המעביר סיון.**
צידו בהליכה: **הגונב כיס צבת.**
הגביהו צרשות הצעלים והואילוי
לר"ה: **חייב.** בתשלומין אף על פי
שנהרג: **שכבר נתחייב בגניבה.** לשלם
דהגבהה קונה ככל מקום וקמה לה
צרשותיה אף להתחייב צאונסים:
היה מגרר ויואל. שלא הגביהו צרשות
הצעלים ולא קנאו אלא בהוצאה
מנשות הצעלים פטור שאיסור שבת
כו': **ואמאי.** כי הגביהו צרשות
הצעלים וקנאו אמאי חייב נימא
משעת הגבהה אתחילה לה הוצאה:
וכה"ג מי חייב. משום שבת: **לכך.**
להוציאו: **לא תימא בהגביהו ע"מ**
להצניעו אלא הגביהו ע"מ להוציאו.
דקשיא לך נימא הגבהה צורך הוצאה
היא: **הכא צמאי עסקינן כשעמד.**
ועמידתו היא הנחה לעקירה ראשונה
ואין חיוב צבת בזה לו ע"י עקירת
חפץ הראשונה אלא ע"י עקירת גופו
שעוקר ע"מא אחר העמידה על מנת
להוציאו ועקירת גופו כעקירת חפץ:
אורחיה הוא. ואין עמידתו הנחה
לצטל עקירה ראשונה ממלאכת שבת:
פטור

הפצצים מזווית לזווית ונמלך עליהם והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה
ראשונה לכך לא תימא ע"מ להצניעו אלא אימא ע"מ להוציאו הכא במאי עסקינן
הכשעמד עמד למאי אי לכתף אורחיה הוא אלא בעומד לפוש אבל לכתף מאי
פטור
מלא יהיה אסון וגו' והתם הוי מיתה לאשה ותשלומין לצעל שהולדות שלו ואומר ר"י דאיהו ראייה דהתם כיון שהולדות הן בגוף האשה
חשיב מיתה ותשלומין לאחד מדע דצפרק בן סורר ומורה (שם דף עז.) צעי לחייב כשאין אסון כשאהי אף ע"ג דניתן להצינו צנפשו
דצנפשו שצמיתה הכתוב מדבר משום דהוי מיתה לזה שרצה להורגו ותשלומין לצעל ואפי' הכי כשיש אסון פטור והיינו משום דחשיב
מיתה ותשלומין לאחד לפי שהן בגוף האשה דכפרישית ור"צ"א אומר דצכל מקום מיתה לזה ותשלומין לזה חייב ועצד כפות לו ורודף שאני
דניתן להצינו לכל אדם ויחיד מיתה לזה העוד ולצעל הכלים ולהכי חשיב מיתה ותשלומין לאחד ואע"ג דמעיקרא בפרק
בן סורר (ג"ז סז) חשיב רודף מיתה לזה ותשלומין לזה לפי המסקנא דקאמר אלא לא שנה חזר צו מאותה סברה וה"פ אלא לא שנה משום
דהוי מיתה ותשלומין לאחד והכא חשיב מיתה ותשלומין לאחד כמו במדליק גדיש: **שעקירה** צורך הנחה היא. קשה דאמרין
במרוצה (ב"ק דף ע:.) גבי גנב ומכר צבת דפטור כגון דלמר ליה זרוק גניבותין לחזרי וסיקני לי חזרי גניבותין ופריך מבי מטי לאויר
חזירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת לא הוי עד שנתנו ומאי פריך והא עקירה צורך הנחה היא כדאמר הכא ופריש' אמי שפיר
דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבהה ואפי' קאמר רב מנאך ממש בצינאין (גיטין דף כג: ושם) ולא קא מפטור משום דקיס ליה דצרכה
מיניה דרדבי ירמיה דמשעת הגבהה קונה ומתחייב צנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה לית ליה דהגבהה צורך ניסוך היא
וה"ה דלית ליה דעקירה צורך הנחה היא ולא הוי מפליג צין מצי לאהדורי ללא מצי לאהדורי מדע ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה
אמאי נקט רבי אצין ורק חן ליקנות מעביר אלא ודאי כי הדדי ניהו ומאן דפליג אמעביר פליג נמי אזורק ואליבא דרבי ירמיה פריך
במרוצה (ב"ק דף ע: ושם) אצל אס אפשר לניסוך בלא הגבהה לא פליג רבי ירמיה אדרבי אצין ובהגחל בתרא (שם דף ק"א.) משמע
קלם דרבי ירמיה פליג אדרבי אצין גבי חזרו לומר אף המנסך דקאמר התם מעיקרא סבור דרדבי אצין ולצסוף סבור דרדבי ירמיה
[ומיהו י' לדחות דמעיקרא סבור דדמיה לדרבי אצין ולצסוף סבור דדמיה לרבי ירמיה]: **דאי** בעי גחין ואבי"ר. פי' צקונט' למטה
מג' דלא הויה הגבהה וקשה לר"י דמה שייך הגבהה דצבר שהוא תופס צידו או צפיו דונתן צידה אמר רחמנא ואמרין בגיטין (דף עט.)
זרק לתוך קלתה מגורשת קשורה אע"פ שאינה תלויה אע"ג דמיירי צרשות הצעל ואפי' מאן דצעי התם תלויה אינו מנריך שתהא גבוה
ג' אלא נראה לר"י דה"פ דאי צעי גחין ואכיל אס הוא צראש קנה יכול הוא לשחות ולתוחבה עד בית צליעתו אע"ג דצחק אכילה
לנו עושה כן והויה הגבהה זו לצורך אכילה מ"מ הואיל ויכול להתחייב בלא הגבהה לאו צורך אכילה היא וה"ה דלממר דאפשר
לאכילה בלא הגבהה כגון אס תחצה לו תצירו: **הכא** נמי ניבא הגבהה צורך הוצאה היא. ללישנא דאי צעי לאהדורי לא מצי מיהדר
א לא פריך מידי אצל ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה פריך דהכא נמי אי אפשר להנחה בלא הגבהה אע"ג דאפשר בגרייה כן
לי עקירה זו כמו עקירה אחרת דמ"מ האיסור מתחיל משעת הגבהה דאס היה אחר עושה עקירה לא היה מתחייב בהנחה נמצא
עקירה גורמת החיוב ועד שעת הנחה מושך החיוב: **ניבא** הגבהה צורך הוצאה היא. תימה לפר"ת דהגבהה קונה פחות משלשה טפחים
מ' מאי פריך והא כיון דקנאה קודם התחלת העקירה דעקירה לא הויה עד שיגביה שלשה דלמטה משלשה הוי כלצוד כדאמרין בהמוציא
(שבת דף פ: ושם) העביר חצי גרוגרת דרך עליה חייב ואם כן דין הוא שיתחייב כמו לכן עוזי דאמר מהלך כעומד דמי דחייב לפי
שקנאה קודם שהתחיל העקירה ואומר רשב"א דמשעת ר"ת צעל ענין גונב כיס אפילו מונח על גבי מקל שהוא גבוה שלשה טפחים
שצא הקנין והעקירה צבת אחת: **שהגביהו** ע"פ מנת להצניעו ונבדל דהוציא. ואם תאמר וכיון דסלקא דעמיה השתא
דמיחייב אהן הוואה אס כן הרעא קושיא לדומקין לצורך הוואה היא ויש לומר דסלקא דעתין הא דנמלך והואילוי הוי עקירה שניה:

אבל לכתף מאי פטור בו.

אפילו הוי לכתף חייב הוי מצי למיפדך דליפולג צדידיה צין עמד ללא עמד כלל:

מסורת הש"ס

א) צ"ק ק"ח. ב) סנהדרין
ע. צבת אלא: מוספתא
ד"ק פ"ט. ד) שבת
ה: עירובין כ: ע"ה.
ה) וכן ראה לומר הספר
התם מתחיל האיסור משעת
עקירה. הכא אין האיסור
מתחיל אלא משעת אכילה
דאי צעי גחין ואכיל לית
בלא הגבהה אצל צאל לא
היה אפשר בלא הגבהה היה
מתחיל נמי האיסור משעת
הגבהה. מ"ן. ו) ונ"ע
מו"ק עירובין עט: ד"ה
צ"ח ומו"ק קדושין ס: ד"ה
אי מצי ומו"ק צ"ק ט: ד"ה
אלא.

גליון הש"ס

גמ' הוגב כ"ס שבת.
עין יושלמי צ"ק פ"ג
הלכה ד:

הנהגות מהר"ב

רעשבורן

א) תוס' מ"ד. ה"ה הכא וכו'
לא פריך מד' ע"י פי'
בסם ה"ה' דלכך לישנא
נמי פריך ולדבריו צ"ל דרב
צייני בר אבי המומיך לית
ליה חשכא צייניהו דעבד
ה"ה' לעיל בסמוך. ופי'
הר"ה' וקשה מקובלת
בסם הרמב"ן והר"ה'
וקרובים דצריכס לדבריה
צור ודו"ק:

מוסף רש"י

הוורק חץ. צבת (ב"ק
דף). שעקירה צורך
הנחה היא. דכיון צין
עקירה להנחה קרע, נמצא
משעת שבת ומשעת עקירה
(צ"ל קרישה. ב"מ) צאין
כלאחד ולא אמרין משעת
עקירה (צ"ל קרישה. ב"מ)
חייב ממון ומתחייב צנפשו
לא הוי עד שעת הנחת
חן (ב"ק ק"ח). הגונב
כיס בשבת. שהגביהו
וקנאו בהגבהה (סנהדרין
עב.). חייב. להחזיר
ואע"פ שהוציאו אחר כן
לר"ה' ומתחייב בהוצאתו
מיתה (שם) חייב בתשלומין
ואע"פ שזכו צנפשו
(שבת א:) דליכא לממר
קס ליה דצרכה מיניה
דליכא הכא שמי רשעות
יחיד (רשב"ם ב"ב פו).
שכבר נתחייב בגניבה.
צשעה שהגביה הכיס צבת
הבעלים (שבת א:) ונשיל
חיוב מיתה הכא עליו
לאחר מכן אינו נפטור
מן התשלומין (סנהדרין
עב.). היה מגרר ויוצא.
שלא קנאה בהגבהה אלא
הוצאה מיניה הבעלים
(שבת א:) ולא קנאו בתוך
הצית. אצל כשיואל לר"ה'
קנאו צשעיר רשות שהוציאו
מנשות הצעלים וצריך ידו
למטה משלשה וקנאה צידו,
ידיו תחובה לו בארבעה
על ארבעה והיה הוא
לו כתלוי. ואע"פ שאין
אין הגבהה והכי מוקים
לה ככתובות (סנהדרין
עב.). שלא היתה עקירה
משעת ראשונה לכך.
וצבת מלאכת מתשת
אסרה תורה שמתחיל לכן
אלא שגג צבת כספרי
שבוים חול או מלאכה זו
מומרת, אצל כי לא נתחייב
פטור מטעמא (שורבין כ:).